

Samenvatting Gemarginaliseerden in de gevangenis – Het gevecht tegen veronderstelde mensensmokkelaars op de Griekse eilanden

De huidige situatie is ontstaan door de externalisatie van het grensbeleid van de EU, waaronder de Turkije-deal. Dit beleid leidt ertoe dat migratie zelf als crimineel wordt bestempeld, er zijn immers geen veilige en legale wegen meer over om het Europese grondgebied te bereiken. Dit beleid, in wisselwerking met de strikte anti-smokkelwetgeving en het ondermaatse justitie- en gevangeniswezen in Griekenland, leidt tot veroordelingen van hen die de kwetsbaarste schakel vormen in de keten, de migranten zelf.

Het zwaartepunt in de discussie rondom migratie is verschoven van de talloze doden in de middellandse zee, naar de bestrijding van mensensmokkel. Hiermee wordt het feit genegeerd dat het staand beleid van de EU staten is, dat heeft gezorgd voor de noodzaak van smokkel. De perceptie van smokkelaars als veiligheidsrisico heeft de zware straffen die daar op staan gelegitimeerd. Ook wordt weinig onderscheid meer gemaakt tussen mensensmokkel en mensenhandel, twee in de praktijk zeer verschillende begrippen.

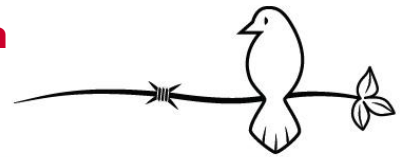
De volgende informatie is gebaseerd op de monitoring van 48 rechtszaken tegen migranten, in de periode 2014 – 2019

Migranten die van mensensmokkel worden verdacht worden doorgaans direct van de boot gehaald en gearresteerd. In strijd met artikel 5 EVRM wordt de reden van arrestatie vaak niet medegedeeld. De arrestatie gaat vaak gepaard met geweld. Na arrestatie zou op grond van het EVRM binnen afzienbare tijd een rechtszaak moeten volgen. In de gemonitorde zaken bedroeg de gemiddelde tijd die migranten in voorarrest doorbrachten 279 dagen.

Niet een van de verdachten is vrijgesproken. Allen werd een hoge gevangenisstraf opgelegd, gecombineerd met een aanzienlijke geldboete. Onderstaand schema geeft aan welke straffen zijn opgelegd voor welke delicten.

Strafbaar feit	Aantal zaken	Opgelegde gevangenisstraf (gemiddeld in jaren)	Uit te zitten jaren (gemiddeld)	Geldboete (in €)
Mensensmokkel	15	48.19	17.08	410,000
Mensensmokkel + illegaal de grens oversteken	24	47.69	18.75	340,958.30
Mensensmokkel + illegaal de grens oversteken + het niet opvolgen van een order	5	36.7	22.00	51,000
Mensensmokkel + het in gevaar brengen van anderen	2	49	25	onbekend
Mensensmokkel + het in gevaar brengen van anderen + illegaal de grens oversteken	2	93.08	25	1,370,500

building partnerships to transform violence and oppression

christian peacemaker teams

De gemiddelde duur van een rechtszaak waarin deze straffen werden opgelegd bedraagt slechts 27 minuten. Ook valt op dat in alle zeven zaken waarin migranten gezamenlijk terecht stonden, ze onafhankelijk van persoonlijke omstandigheden of verklaringen voor hun acties exact dezelfde straf opgelegd kregen. Dit is in strijd met artikel 14 EVRM aangezien niemand één van hen had aangewezen als bestuurder van de boot.

De migranten worden bijgestaan door lokale advocaten. Zij worden pas aan de zaak toegewezen op de dag dat deze dient. Voor zaken die in de ochtend dienen betekent dat dat de advocaat slechts een half uur voor aanvang van de rechtszaak toegang krijgt tot het dossier.

Ten slotte wordt het de migranten onmogelijk gemaakt hun eigen verdediging te voeren omdat de tolken die hen bijstaan doorgaans de taal waarnaar zij moeten vertalen niet spreken. Dit was bijvoorbeeld het geval in de zaak van Comeri E.M., waarin de advocaat verzocht om vervanging van de tolk. Het OM en de rechter gingen niet mee in het verzoek en Comeri werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van 86 jaar.

De mensen die tot deze straffen veroordeeld worden in deze dubieuze rechtszaken zijn zelf migranten. Zij bestuurden de boot die hen toegang zou bieden tot het Europese asielsysteem. Dit is niet de manier om mensensmokkel te stoppen. Het heeft ook geen enkele impact gehad op het verlagen van het aantal illegaal gemaakte pogingen om de EU te bereiken.

Deze rechtszaken zijn voor de Bühne, ze pretenderen de Europese grenzen te beveiligen, maar het enige wat er mee bereikt wordt is dat de meeste kwetsbare migranten levenslang worden opgesloten in Griekse gevangenissen. Dit alles op basis van rechtszaken die totaal niet voldoen aan de basale regels die in het EVRM zijn vastgesteld. Deze schending van mensenrechten op zo vele niveaus lijkt alleen mogelijk omdat de getroffen personen geen mogelijkheden krijgen hun stem te laten horen. Ze hebben geen witte huidskleur, Europese paspoorten of toegang tot de Europese massamedia. Het doel van dit rapport is uiteindelijk om een einde te maken aan de hierboven omschreven praktijken.

Contact medewerker; Irene van Setten www.cpt-nl.org, info@cpt-nl.org
Contact supportgroep; Annelies Klinefelter annelies@cpt-nl.org

Comité van aanbeveling: Fernando Enns *Hoogleraar theologie VU*, Harcourt Klinefelter *voormalig medewerker dr. M.L. King*, Kees Nieuwerth *Quaker*, Hanna Molly *International consultant Brussel*